

Nr 492

Av herrar **Krügel** och **Grym**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändring i rusdrycksförsäljningsförordningen den 26 maj 1954 (nr 521), m. m.

Utvecklingen inom rusdrycksförsäljningen sedan motbokssystemets slopande den 1 oktober 1955 har varit sådan, att åtgärder för att minska konsumtionen av utminuteringsprit för närvarande framstå som vår viktigaste nykterhetspolitiska fråga. I prop. nr 143 till årets riksdag föreslår Kungl. Maj:t en rad åtgärder för att bl. a. främja en övergång inom konsumtionen till svagare drycker. Härvid tar man särskilt sikte på malt-dryckerna, vilka, såsom också framhölls i samband med nykterhetsreformen, äga de bästa förutsättningarna att konkurrera med spritdryckerna.

Erfarenheterna ha emellertid visat, att det starköl om 4,5 viktprocent alkohol som infördes den 1 oktober 1955 icke är effektivt i här ifrågasvarande avseende. Anledningarna härtill kunna vara flera, i första hand de restriktioner med vilka starkölet omgärdats samt det förhållandevis höga priset. Nu föreslås att ytterligare en sorts starköl införes, vilket i fråga om alkoholhalt, restriktioner och pris skall intaga en mellanställning mellan klass II och det nuvarande starkölet. Man skulle alltså erhålla fyra sorters öl, nämligen lättöl (högst 1,8 %), öl av klass II (1,8—2,8 %), starköl av klass III A (2,8—3,6 %) och starköl av klass III B (3,6—4,5 %), varje sort med sina särskilda tillverknings- och försäljningsbestämmelser.

Det synes oss kunna ifrågasättas om denna tämligen invecklade "ölbyråkrati" fyller något ändamål och om man icke skulle ha större förutsättningar att vinna det avsedda syftet genom enklare bestämmelser. Att bestämmelserna bli invecklade beror i första hand på att man nu, då ett i utminuteringen fritt öl av starkare alkoholhalt än 2,8 % ansetts böra införas, ändock icke kunnat förmå sig att taga steget fullt ut och jämställa det med klass II. I stället hänför man "mellanölet" till rusdryckerna och låter det i utskänknigen följa samma regler som starkölet. Utskänknigen skall sålunda vara förbehållen restauranger med vin- och starkölsrättigheter. Sådana rättigheter skola visserligen även kunna ges åt vissa välskötta ölrestauranger, som äro typiska matställen, men det förutsättes att tillstånden böra ges restriktivt och att s. k. ölkaféer och därmed besläktade lokaler icke böra komma i fråga.

Att uppehålla dessa begränsningar på utskänknigen av "mellanölet", samtidigt som icke blott utminuteringen släppes fri utan försäljning skall

få ske även i livsmedelsbutikerna, synes oss skäligen meningslöst. Man bör dock komma ihåg att redan utskänkning av öl av klass II i ölförsäljningsförordningen omgärdas med särskilda bestämmelser om tillsyn och kontroll, som ge goda möjligheter att övervaka utskänkningen. De s. k. ölkaféerna kunna numera icke anses vara av den betydelse för nykterhetstillståndet att särskilda åtgärder mot dem äro påkallade. Denna uppfattning torde också, enligt vad vi ha oss bekant, vinna stöd i de undersökningar som utförts inom 1954 års bryggeriutredning. Såsom i propositionen framhållits ingick i de av 1954 års riksdag antagna principerna för nykterhetspolitiken bl. a., att de restriktioner, som föreskrivas, skola vara klart motiverade. Detta kan icke anses vara fallet med de här berörda reglerna, vilka snarare synas vara ägnade att motverka de syften som ligga till grund för propositionen.

Enligt vad som framhållits från exempelvis bryggerinäringen är det i och för sig icke nödvändigt med en alkoholhalt av 3,6 % för att göra ett öl, som har bättre förutsättningar än de nuvarande maltdryckerna att konkurrera med spriten. Ölets konkurrenskraft torde snarare bero av andra tillverkningsfaktorer, i första hand malthalten. Det förefaller sålunda ur dessa synpunkter vara tillräckligt att medgiva en alkoholhalt av 3,2 %. Från denna utgångspunkt böra också maltdrycksbestämmelserna kunna göras avsevärt enklare än vad som föreslagits.

Det föreslagna nya ölet bör i enlighet med det anförda klassificeras som vanligt öl och den i ölförsäljningsförordningen medgivna alkoholprocenten i öl av klass II höjas till 3,2 % samt härav betingade ändringar vidtagas i maltdryckstillverkningsförordningen. Skulle detta förslag icke vinna riksdagens bifall, så bör i vart fall utskänkning av det föreslagna "mellanölet" om 3,6 viktprocent alkohol få ske enligt samma regler som utskänkningen av vanligt öl.

Aberopande det sålunda anförda hemställa vi,

att riksdagen måtte besluta att den i propositionen nr 143 föreslagna maltdrycken — vare sig dess alkoholhalt begränsas till 3,2 viktprocent eller ej — i försäljningshänseende skall behandlas som vanligt öl,

samt att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till härav betingade författningsändringar.

Stockholm den 9 april 1957

Rob. Krügel

Jakob Grym